

ทฤษฎีบารมี Charismatic Theory

ชยพล เพชรพิมล
Chayapol Petpimol
นพดล เชนอักษร**
Nopadol Chenaksara

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบของทฤษฎีบารมี 2. ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทฤษฎีบารมี 3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อทฤษฎีบารมี สมมติฐานการวิจัย 1.ทฤษฎีบารมีเป็นพหุองค์ประกอบ 2. ทฤษฎีบารมีมีความสัมพันธ์กันเป็นพหุองค์ประกอบ 3. ทฤษฎีบารมีเป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีความเหมาะสมเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุมประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศไทย จำนวน 2,420 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้ง 42 เขตพื้นที่ๆ ละ 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนคือผู้บริหารโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 336 คน การวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบของทฤษฎีบารมี ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบของทฤษฎีบารมี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1. แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง 2. แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีสกัดปัจจัย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล วิเคราะห์ทฤษฎีบารมีตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDR ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบของทฤษฎีบารมี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) การบำเพ็ญสิ่งสม (บารมี) 2) ความเที่ยงธรรมโปร่งใส 3) ความสามารถในการสื่อสาร 4) ความมีส่วนร่วม 5) ความเอื้ออาทร และ 6) ความอดทน 2. ความสัมพันธ์ทฤษฎีบารมี เป็นความสัมพันธ์ด้านปัจจัยแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความมีส่วนร่วม ความเอื้ออาทร และความอดทน กับด้านทักษะการสร้างบารมีของผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย การบำเพ็ญสิ่งสม (บารมี) และความเที่ยงธรรมโปร่งใส 3. ทฤษฎีบารมีมีความเหมาะสมเชิงทฤษฎีมีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ทฤษฎีบารมี

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันธุ์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were: 1) To determine The components of the Charismatic Theory, 2) To determine The relationship among components of the Charismatic Theory, and 3) To present the Charismatic Theory. The populations of the study were 2,420 secondary schools under The Secondary Educational Service Area Office in Thailand which divided into 42 areas. The samples were 336 schools, and the respondent in each schools was the administrator. The study consisted of: Phrase 1, studying the variables on components of the Charismatic Theory. used the semi-structured interviews., Phrase 2, analyzing the components of the Charismatic Theory. The instruments used were unstructured-interview form, and the questionnaires. The data were analyzed by frequencies, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis canonical correlation analysis, and EDFR technique. The research findings were as follows: 1. The components of the Charismatic Theory included of 6 components items as follows; 1) collective-charisma practice, 2) fairness and transparency, 3) ability to communicate, 4) participation, 5) generosity, and 6) patience 2. The relationship among components of the Charismatic Theory was the relationship of components which the surrounding factors included participation, generosity and patience, to the components of administrators' charisma-practice skills included of collective-charisma practice and fairness and transparency. 3. The Charismatic Theory as multiple components correlated with theoretical appropriation, possibility, usage and comprehensive, accurate harmony with empirical data and theoretical concepts within the given research.

Keyword: Chariamatic Theory

บทนำ

ทฤษฎีบริหารมีเป็นแนวทางการสร้างคุณความดีในการบริหารซึ่งเป็นคุณลักษณะพิเศษที่ดีเลิศอย่างหนึ่ง เป็นการส่งเสริมความดีให้ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบได้มีบันไดการสร้างที่ดีงาม ส่งผลให้มีวิสาสนาได้เป็นเจ้าคนนายคน ผู้นำบริหารจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ยึดมั่นในความเชื่อ และอุดมคติของตนเอง และต้องการที่จะใช้อิทธิพล อำนาจต่อผู้อื่น มีความสามารถ และประสบความสำเร็จในชีวิต และผู้ตามจะไว้วางใจในการตัดสินใจของผู้นำพร้อมทั้งเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม ผู้นำบริหารจะมีพฤติกรรม

ประทับใจผู้ตาม มีความสามารถและประสบความสำเร็จในชีวิต อันเป็นสิ่งที่ส่งเสริมความเชื่อถือจากผู้ตาม สร้างจุดมุ่งหมายทางอุดมการณ์ ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ของการทำงานกับภารกิจของกลุ่ม ค่านิยมอุดมคติ และความประทับใจในกลุ่ม ผู้นำชนิดนี้อยู่กับความหวัง จึงจำเป็นต้องมีอิทธิพลในการกำหนดบทบาทของผู้ตามเชิงอุดมคติ ผู้นำบริหารจะต้องเป็นแบบอย่างแก่ผู้ติดตามในด้านพฤติกรรม ทักษะ ค่านิยม พร้อมทั้งมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของผู้ตามสูง ขณะเดียวกันก็แสดงความเชื่อมั่นในตัว

ผู้ตาม ดังนั้นผู้นำที่มีบารมีจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จะส่งผลต่อการทำงานของผู้บริหาร เพราะจะส่งผลถึงการปฏิบัติงานให้มีขวัญและกำลังใจ รู้จักเสียสละทุ่มเทและร่วมแรงร่วมใจกับผู้ร่วมงานทุกๆ คนในองค์กร ซึ่งจะเอื้อประโยชน์สูงสุดกับองค์กรให้สามารถพัฒนาศักยภาพให้ก้าวหน้าต่อไป อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเรื่องบารมีและสิ่งสมบารมีจะเป็นเรื่องที่คุ้นเคยกันดีในหมู่ประชาชนชาวไทย แต่การให้อธิบายว่าบารมีคืออะไร ดูจะเป็นเรื่องที่ยากลำบากเป็นอย่างยิ่งเพราะความหมายของคำว่า บารมีในประเทศไทยนั้นได้เปลี่ยนแปลงและคลี่คลายกันดีในสังคมไทยตั้งแต่สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี (2524: 121) กล่าวคือ ในยุคแรกๆ ก่อนอาณาจักรสุโขทัย คำว่า บารมี หมายถึง ความเป็นเลิศความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ในวิชาการหรือความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง ต่อมาความหมายของ ศัพท์แคบเข้า คือจะหมายถึงความเป็นเลิศหรือความบริบูรณ์ในหมวดธรรมหมวดใดหมวดหนึ่งใน พุทธศาสนาในที่สุดจะหมายถึงความเป็นเลิศหรือ เป้าหมายสูงสุดในพุทธศาสนา คือพระนิพพาน ในสมัยสุโขทัย บารมี มีความหมายถึงคุณความดีที่ได้สะสมมาแต่กาลก่อน สมัยอยุธยา บารมี หมายถึงวิธีการสืบประการที่จะทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติได้บรรลุถึงพระนิพพาน ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านความหมายคือเปลี่ยนจากเป้าหมายไปเป็นวิธีการที่จะให้บรรลุเป้าหมาย ครั้นถึงสมัยปัจจุบันความหมายของบารมีเพิ่มเติมขึ้นจากคุณธรรมที่นำไปบรรลุพระโพธิญาณของพระโพธิสัตว์หรือคุณธรรมของพระมหากษัตริย์ในการประกอบคุณงามความดีอันเปรียบได้กับพระโพธิสัตว์ มาเป็นคุณสมบัติของพระมหากษัตริย์ที่ทำให้ยิ่งใหญ่เป็นที่พึ่งคุ้มครองป้องกันให้แก่ผู้อื่นได้ ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาเมื่อประเมินจากภาพการบริหารงานของผู้นำที่พบในบริบทของ

ประเทศไทย พบว่า ผู้นำประเทศเกือบทุกระดับใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในการบริหารงานเพียงอย่างเดียว คือ บริหารงานแบบรักษาการณ์ รักษาสถานภาพตำแหน่งของตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดวิสัยทัศน์ที่ดีในการทำงาน ปฏิบัติงานแบบเดิมๆ เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว ก็บริหารงานแบบเดิมๆ ไปเรื่อยๆ ใช้ระบบบริหารงานแบบแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำกับผู้ตามและผู้นำกับผู้นำ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรหรือประเทศชาติ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำดังกล่าวนี้ มีอยู่จำนวนมากในทุกระดับของสังคมไทยทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพนั้น เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ และสถานภาพขององค์กรเป็นลำดับแรก มีวิสัยทัศน์ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่ชาญฉลาดให้ความสำคัญกับผู้ตามอย่างทั่วถึง พัฒนาผู้นำและผู้ตามในทุกส่วนขององค์กร ผู้นำแบบนี้ยังพบบได้น้อยในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม การที่จะพัฒนาผู้นำไปสู่ผู้นำแบบความสามารถพิเศษได้นั้น การบริหารโดยใช้ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนอย่างเดียวไม่เพียงพอต้องใช้ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพด้วย ในขณะนี้บริบททางการศึกษาไทยกำลังถูกปรับเปลี่ยน การพัฒนาผู้นำตามแนวทฤษฎีบารมี จึงมีความจำเป็นและความเหมาะสมสำหรับผู้บริหารการศึกษาอย่างยิ่ง ในทศวรรษนี้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันยังไม่พบว่า มีผู้นำใดหรือสถาบันใดในประเทศไทยได้นำเสนอทฤษฎีบารมีหรือผู้นำความสามารถพิเศษ (บารมี) ของผู้บริหาร มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา หรือมีน้อย ดังนั้นการเป็นผู้นำไม่มีภาพลักษณ์ที่ตายตัว ไม่มีผู้นำที่สามารถมีบุญพร้อมมาแต่กำเนิด เมื่อรู้ลักษณะของคนที่จะเป็นผู้นำแล้ว เราสามารถสร้างได้ แต่ก็มิได้หมายความว่าทุกคน

จะเป็นผู้นำที่ดีได้ในทุกสถานการณ์ และในทุกเรื่อง บางคนไม่เหมาะสำหรับการเป็นผู้นำ แต่ต้องมาอยู่ในฐานะผู้นำนั้นก็จัดว่าเป็นกรรม สร้างความหายนะให้กับองค์กร หรือสร้างความทุกข์ให้คนอื่น การสร้างผู้นำนั้นไม่ใช่อาศัยกระบวนการฝึกอบรมอย่างฟันๆ ที่มีอยู่ได้เสมอไป การสร้างผู้นำต้องผ่านกระบวนการศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่ทางการ ผ่านประสบการณ์ชีวิตที่จะทำให้มีความพร้อม ประสบการณ์บางอย่างไม่สามารถจำลองขึ้นมาได้ บางทีมันเป็นวิถีชีวิตที่ทำให้ได้รับประสบการณ์นั้นๆ ซึ่งเหมือนกับการได้เกิดใหม่ ซึ่งการบริหารตามหลักทฤษฎีบาร์มีให้ความสำคัญมากกว่าการบริหารแบบธรรมาธิปไตย ซึ่งผู้บริหารตามหลักทฤษฎีนี้จะต้องมีสติปัญญา ไม่เห็นแก่ตัว ไม่บริหารด้วยกิเลส ตัณหา หรือความอยาก แต่บริหารอย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน บริหารด้วยความพอดี อิงหลักธรรม วิเคราะห์ปัจจัยเป็นขั้นเป็นตอน ไม่มีความในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติ ใช้สติปัญญาเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น มีความเห็นที่ถูกต้อง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะทำให้การทำงานสำเร็จด้วยดี ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานก็ไม่มี ความทุกข์ มีแต่ความสุขในการทำงานทุกขั้นตอนและตลอดไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างทฤษฎีบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ผู้บริหารที่มีบาร์มีที่แท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

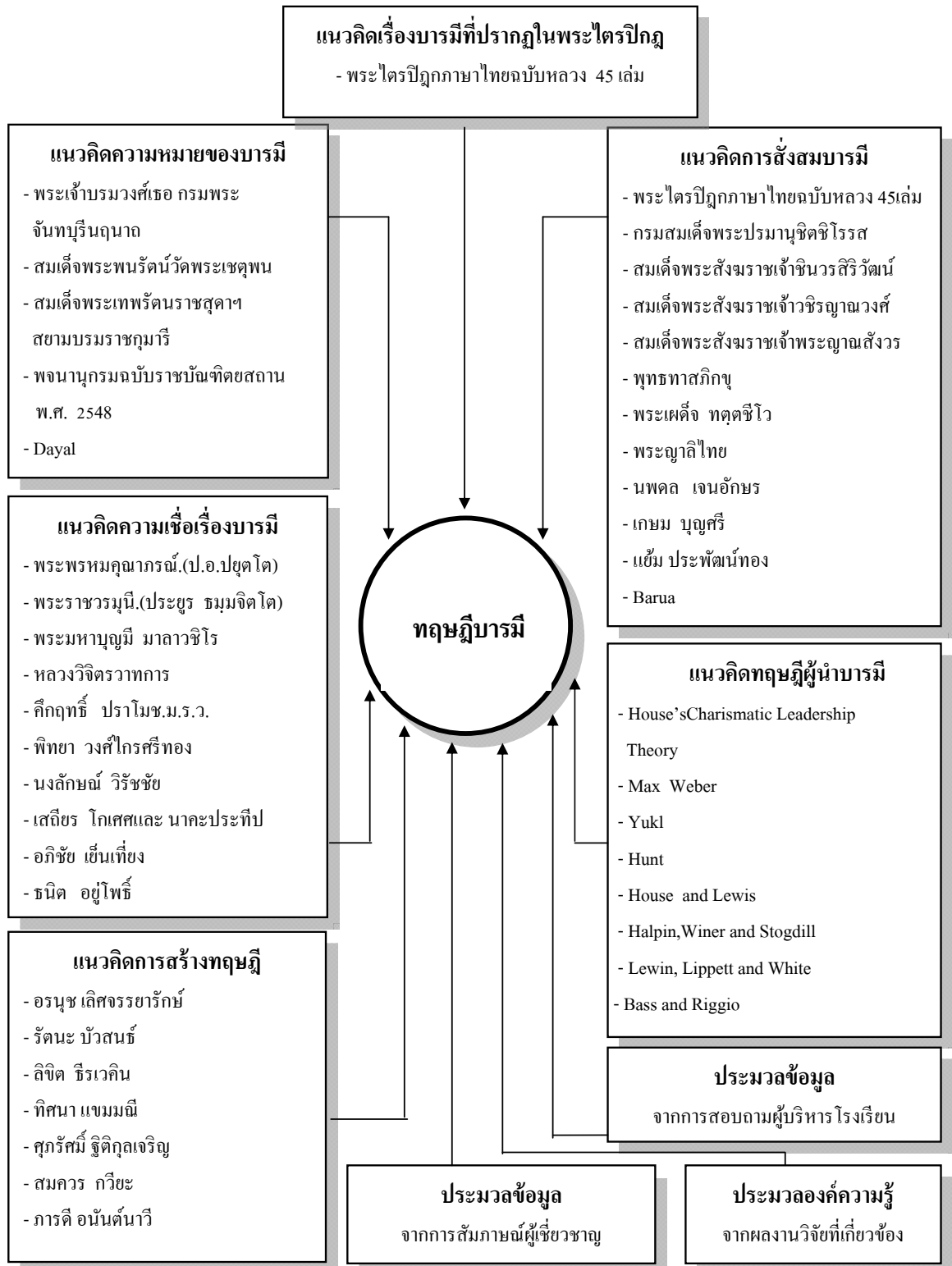
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทฤษฎีบาร์มี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อทฤษฎีบาร์มี

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบของทฤษฎีบาร์มีเป็นพหุองค์ประกอบ
2. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี มีความสัมพันธ์กันเป็นพหุองค์ประกอบ
3. ทฤษฎีบาร์มีเป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยมีกระบวนการและวิธีการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : จัดเตรียมโครงการวิจัยและสร้างกรอบแนวคิดเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยโดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบาร์มีทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการ วารสาร และเว็บไซต์ต่างๆ และศึกษาหลักธรรมบาร์มี ที่ปรากฏในพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พุทธศักราช 2525 (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2550: 36) โดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) พร้อมทั้งจะจัดให้มีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดทางทฤษฎีสำหรับการวิจัย เสนอโครงการวิจัยเพื่อขออนุมัติโครงการวิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของบาร์มี และวิธีการสังสมบาร์มีเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบของทฤษฎีบาร์มี ดังนี้

ขั้นที่ 1. การศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับหลักทฤษฎีบาร์มี ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยใช้เวลาในภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 และภาคฤดูร้อนของปีการศึกษา 2555 ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำราต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อินเทอร์เน็ต เอกสารที่นักอรรถกถาและภิกษุจารย์ได้บันทึกไว้ ความหมายของคำว่า บาร์มี จากพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พุทธศักราช 2525 (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2550: 59) และจากการ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ บุคลากรในหน่วยงานองค์การสหประชาชาติ องค์การเอกชนเพื่อให้เกิดความรู้ตามมาตรฐานที่เชื่อถือได้ ผู้ทรงความรู้ด้านศาสนา และเกิดความตรง โดยบันทึกไว้ในการอ่านตำราในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม แล้วเรียบเรียงเสนอเป็นรายงานผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาและพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการต่อไปนี้คือ 1. ศึกษาปัญหาที่จะทำการวิจัย 2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4. ตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเอกสาร 5. อ่านและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6. สังเคราะห์ข้อความให้เป็นหมวดหมู่ 7. สรุปข้อความจากการนำผลที่ได้บันทึกไว้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8. เขียนรายงานการวิจัยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุมดุสิตนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำบทสรุปตัวแปรด้านหลักทฤษฎีบาร์มีจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำไปสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์องค์ประกอบนำผลการวิจัยเอกสารในขั้นที่ 1 ว่าด้วยทฤษฎีบาร์มีมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม ทั้งนี้โดยเรียบเรียงข้อความที่เสนอของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ค้นคว้าได้จากแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบาร์มีทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับวิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีผลงานทางเอกสารและงานวิจัยตามที่มีปรากฏอยู่ในบทที่ 2 ดุสิตนิพนธ์ฉบับนี้และที่มีปรากฏอยู่ในเอกสาร

สิ่งพิมพ์ทั้งหลาย 2. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้สอน ผู้สนใจ หรือเป็นผู้ทำงานเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม รวมทั้งเคยอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมที่ว่าด้วยการสร้างบาร์มี การสั่งสมบาร์มี การบำเพ็ญบาร์มีต่อสาธารณชน 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารและเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาหรือศาสนา 4. กรรมการที่ปรึกษาหลักในการทำดุษฎีนิพนธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาในการทำดุษฎีนิพนธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาหลักในการทำดุษฎีนิพนธ์ และผู้วิจัยร่วมกันคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้รายชื่อผู้เชี่ยวชาญครบแล้ว ในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ส่วน ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและหลักทฤษฎีบาร์มีตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทฤษฎีบาร์มีตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบ EDFR ดังนี้ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและหลักทฤษฎีบาร์มี ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ 1.นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบาร์มี มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม (Opinionnaire) เพื่อวัดระดับความคิดเห็นแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ในระดับผู้ปฏิบัติ 2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยการตรวจสอบความตรง (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ที่เรียกว่า IOC (Index of Itemobjective Congruence) นำมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือและทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการวิจัย และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวแปรทฤษฎีบาร์มีจากหน่วยวิเคราะห์คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของแต่ละจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 42 เขตพื้นที่ฯ ละ 8 คน จำนวน 336 คน แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ 4. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์หาองค์ประกอบหลัก ทฤษฎีบาร์มี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์คาโนนิคอลขององค์ประกอบ ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ทฤษฎีบาร์มีตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ดังนี้ ผู้วิจัยนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบาร์มี มาจัดเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 21 ท่าน จำนวนท่านละ 3 รอบ ตามลำดับดังนี้คือ รอบที่ 1 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่าน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็นข้อๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า รอบที่ 2 นำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็นข้อๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า สร้างให้อยู่ในรูปของประโยค หรือข้อความที่เสนอเกี่ยวกับทฤษฎีบาร์มีเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นแบบสอบถาม รอบที่ 3 นำแบบสอบถามที่ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เสร็จแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 3 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย เพื่อสร้างเป็นทฤษฎีบาร์มีขึ้น

ประชากร

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศไทย จำนวน 2,420 โรงเรียน แบ่งตามเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 เขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด โดยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) จากการเลือกเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้ง 42 เขตพื้นที่การศึกษา โดยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (Robert V., 1997) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 42 เขตพื้นที่การศึกษา หลังจากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตามสัดส่วนจำนวนจังหวัดในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาจำนวน 77 จังหวัด แล้วสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนตามขนาดสัดส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละจังหวัด แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 336 โรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในทุกขั้นตอน

2. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) ผู้วิจัยจัดส่งและคืน

แบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สามารถดำเนินการได้ แต่สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ติดขัดด้วยข้อคำถามด้านความพร้อมและเวลาของผู้วิจัย ใช้วิธีการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน

3. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) ผู้วิจัยจัดส่งเอกสารไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 42 เขตพื้นที่การศึกษา ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้อำนวยความสะดวกเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเอกสารแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดของท่านตอบแบบสอบถามผู้วิจัยใช้วิธีการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยแต่ละขั้นตอน ดังนี้

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จาก ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนา นักการเมืองโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Means) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์สถิติเบื้องต้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบของทฤษฎีบาร์มี และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิธีการวิจัยแบบ EDFR สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัชฌิมฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการวิจัย

1. สรุปสาระสำคัญจากการวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มีของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญต่างๆ สามารถสรุปองค์ประกอบทั้งหมดได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบำเพ็ญสังฆม (บาร์มี) 2) ความเที่ยงธรรม โปร่งใส 3) ความสามารถในการสื่อสาร 4) ความมีส่วนร่วม 5) ความเอื้ออาทร และ 6) ความอดทน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

2. องค์ประกอบที่ 1-6 มีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .335-.748 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุดคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ 1 (การบำเพ็ญสังฆม (บาร์มี)) กับองค์ประกอบที่ 2 (ความเที่ยงธรรม โปร่งใส) มีค่าเท่ากับ .748 รองลงมาคือ กับองค์ประกอบที่ 5 (ความเอื้ออาทร) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .740 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ 2 (ความเที่ยงธรรม โปร่งใส) กับองค์ประกอบที่ 4 (ความมีส่วนร่วม) มีค่าเท่ากับ .335 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรด้านปัจจัยแวดล้อม แต่ละคู่ปัจจัยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.391-0.740 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรด้านทักษะการสร้างบาร์มีของผู้บริหาร มีค่าเท่ากับ 0.702 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2

3. นำเสนอทฤษฎีบาร์มี ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อทฤษฎีบาร์มีของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 องค์ประกอบอยู่ในระดับ “มาก” คือ ค่า (Md. ≥ 3.50) และมีค่าความคิดเห็นสอดคล้องในตัวแปรของทฤษฎีบาร์มีอยู่ในระดับ (Q.R. ≤ 1.5) ทุกข้อของตัวแปรและความแตกต่างระหว่าง (Mo.-Md. ≤ 1) ทุกข้อของตัวแปร การยืนยันรูปแบบองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยการนำองค์ประกอบและรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ได้มาตรวจสอบยืนยันโดยวิธีอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญโดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มีที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประมวลข้อค้นพบองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ จาก

ตอนที่ 2 ผนวกกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทฤษฎีการมี ในตอนที่ 3 ข้อ 3.2 มาตรวจสอบและเพิ่มความน่าเชื่อถือขององค์ประกอบที่เหมาะสมด้วยวิธีการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในด้านศาสนาพุทธจำนวน 3 รูป ศาสนาคริสต์ จำนวน 3 ท่าน ศาสนาอิสลาม จำนวน 3 ท่าน ในด้านการเมือง 3 ท่าน ในด้านวงการศึกษา ระดับสูงจำนวน 9 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบยืนยันความถูกต้องครอบคลุมเชิงทฤษฎี ความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ขององค์ประกอบ และข้อคิดเห็นอื่นๆ ผลการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบทฤษฎีการมีผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบทฤษฎีการมี มีความถูกต้องครอบคลุมเชิงทฤษฎี จำนวน 21 คน มีความเหมาะสม จำนวน 21 คน มีความเป็นไปได้ จำนวน 21 คน และมีความเป็นประโยชน์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปได้ว่าการยืนยันการนำเสนอ “ทฤษฎีการมี” จากผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้อง ครอบคลุมเชิงทฤษฎี ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และทฤษฎีหลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัยซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นที่สำคัญที่ค้นพบจากทฤษฎีการมี และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบำเพ็ญสังฆบารมี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพสิน องค์กรุพรรณ (2552: 59) การศึกษาวิเคราะห์การสร้างบารมีของนางพิมพาที่ปรากฏในชาดกเพราะว่าพระนางพิมพา

ได้ทรงพบพระโพธิสัตว์ ในสมัยพระพุทธเจ้า พระนามว่าที่ปังกรในครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เกิดเป็นสุเมธดาบส ส่วนพระนางพิมพาเกิดเป็นนางสุมิตตาทั้งสองได้ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าที่ปังกรพร้อมกัน นางทราบว่ สุเมธดาบสปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตเกิดความเลื่อมใส จึงมอบดอกบัวให้พระโพธิสัตว์เพื่อบูชาพระพุทธเจ้าด้วยกันโดยนางอธิฐานขอเกิดร่วมสร้างบารมีคอยรับใช้สุเมธดาบส จนกว่าจะสิ้นภพสิ้นชาติต่อนั้น พระนางพิมพาได้ทรงเกิดร่วมชาติกับพระโพธิสัตว์หลายภพชาตินับไม่ถ้วน

องค์ประกอบที่ 2 ความเที่ยงธรรมโปร่งใส มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดสมชาย จิตตคุตโต (2553: 76) ได้กล่าวถึงการศึกษาการบำเพ็ญสังฆบารมีของวิสุทธิบัณฑิต มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสังฆบารมีในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาการบำเพ็ญสังฆบารมีของวิสุทธิบัณฑิต เพื่อศึกษาการนำผลการบำเพ็ญบารมีของวิสุทธิบัณฑิตมาใช้ในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า การบำเพ็ญบารมีถือว่าเป็นหลักการสร้างความดีในทางพระพุทธศาสนา โดยการบำเพ็ญบารมีนั้นมีอยู่ 10 ประการ มีทานบารมีเป็นต้นและสังฆบารมีนั้นก็ถือว่าเป็นหนึ่งในกรอบการสร้าง ความดี ผู้ที่มุ่งหวังความเจริญหรือการบรรลุธรรมขั้นสูงพึงนำไปปฏิบัติ คำว่าสังฆจะหมายถึง ความจริง ความเที่ยงธรรมความโปร่งใส การรักษาสังฆะคือการพูดที่เป็นจริง หรือการเชื่อตรงต่อคำพูดและการปฏิบัติการบำเพ็ญสังฆบารมีย่อมให้คุณค่าแก่ผู้ที่ปฏิบัติในหลายๆ ด้านมีด้านการสร้างการพัฒนาคุณภาพของชีวิต

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ Bass (1999: 124) ได้เสนอว่า “ผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ” นั้น ไม่ใช่มีแต่ในด้าน

ความเชื่อมั่นใจในความเชื่อมั่นตนเองเท่านั้น แต่จะเชื่อว่าตนเองมีความมุ่งมั่นหมายและแรงดลบันดาลใจเหนือคนอื่นธรรมดาทั่วๆ ไป สำหรับลูกน้องก็ไม่เพียงแต่ไว้วางใจหรือยกย่องผู้นำเฉกเช่นธรรมดา หากแต่ถึงขั้นบูชาและเคารพสักการะในตัวผู้นำว่าเป็นประดุจวีระบุรุษ หรือตัวแทนของผู้มีปัญญาหรือผู้เสียสละซึ่งถ้ามองในภาพรวม ผู้นำที่มีความสามารถพิเศษจะเป็นกลไกในการกระตุ้นจิตวิทยาของกลุ่มให้มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้กลุ่มยอมรับในปทัสฐาน เกิดความเชื่อและมีความฝันที่สามารถสนองตอบต่ออารมณ์ เหตุผลของคนในกลุ่มทุกๆ คน

องค์ประกอบที่ 4 ความมีส่วนร่วม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 4 สอดคล้องกับที่ปรีชา ทศนัสนิม (2549: 123) กล่าวว่าได้ว่าผู้บริหารระดับสูงต้องมีความมุ่งมั่นและมีความผูกพันกับการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้วยความร่วมมือของพนักงานในทุกๆ หน่วยงาน โดยผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนในทุกด้าน ดังนั้นการสืบทอดตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะโดยส่วนใหญ่สถานศึกษาเอกชนมักเป็นธุรกิจครอบครัว และส่วนหนึ่งเป็นของมูลนิธิ ซึ่งในส่วนของมูลนิธินั้นมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ เน้นพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการสรรหาคัดเลือกและเปลี่ยนแปลงผู้บริหารตามวาระ ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมและความสามารถเป็นหลักอยู่แล้ว ซึ่งต้องเป็นกระบวนการที่ทำอย่างมีประสิทธิภาพและต้องมีการวางแผนในระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิดของเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2554: 111) และคณะว่าการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการรับรู้การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษาร่วมวางแผนร่วมการปฏิบัติ รวมทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็น

ทางการ ประกอบได้ด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกัน การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนการวางแผนร่วมกันและการพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

องค์ประกอบที่ 5 ความเอื้ออาทร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 5 สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำแบบแปลงรูปของ Barua (1979: 57) ได้อธิบายความหมายของภาวะผู้นำแบบแปลงรูป ว่าเป็นกระบวนการในอันซึ่ง “ผู้นำและผู้ตาม ได้กระทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริต หรือคุณธรรมและแรงจูงใจใน การทำงานมากขึ้น” ภาวะผู้นำแบบแปลงรูปคือ ผู้นำแบบนี้จะปลูกสำนึกให้มิอูตมการณ์ ค่านิยมที่มีคุณธรรม เช่น เสรีภาพ ความยุติธรรม ความเสมอภาค ความสงบ และมนุษยธรรม ไม่ให้เกิดอารมณ์เลวร้าย เช่น หวาดกลัว อิจฉา โกรธ หรือมีแต่ความเกลียด ผู้นำแบบแปลงรูป ในความนึกคิดของ ผู้ศึกษาหลายคนคือ ผู้นำที่จะมีความตื่นตัวต่อความต้องการของผู้ตาม จะประเมินผู้ตามของเขาว่า “มีความปลอดภัยตลอดเวลา” และ “มีความปลอดภัยที่ดีกว่า”

องค์ประกอบที่ 6 ความอดทน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 6 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธีระ ขนธิโร (2556: 45) ศึกษาชั้นดีและการรักษาศีล 5 ในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า ชั้นดี หมายถึงความอดทนอดกลั้นทั้งทางกาย และทางใจต่อสิ่งที่มากระทบ จนกระทั่งอดทนต่อกิเลส ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยแบ่งชั้นดีออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ชั้นดีเป็นคุณธรรมที่สนับสนุนให้การดำรงชีวิตประจำวันบรรลุเป้าหมาย และชั้นดีเป็นคุณธรรมที่ส่งเสริม ความประพฤดีเพื่อการพัฒนาตนไปสู่ความดีงาม ส่วนศีล 5 นับเป็นรากฐานในการพัฒนาคุณธรรมในระดับที่สูงขึ้นจนกระทั่งถึงระดับโลกุตตระ

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี องค์ประกอบที่ 1-6 มีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ 1 (การบำเพ็ญสังฆม (บารมี)) กับ องค์ประกอบที่ 2 (ความเที่ยงธรรมโปร่งใส) รองลงมา คือ กับองค์ประกอบที่ 5 (ความเอื้ออาทร) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ 2 (ความเที่ยงธรรมโปร่งใส) กับองค์ประกอบที่ 4 (ความมีส่วนร่วม) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรด้านปัจจัยแวดล้อม แต่ละคู่ปัจจัย ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรด้านทักษะการสร้างบารมีของผู้บริหารซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเป็นความสัมพันธ์ของพหุองค์ประกอบเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2

ผลการนำเสนอทฤษฎีบาร์มี ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อทฤษฎีบาร์มีของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 องค์ประกอบอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าความคิดเห็นสอดคล้องในตัวแปรของทฤษฎีบาร์มีอยู่ในระดับ ($Q.R. \leq 1.5$) ทุกข้อตัวแปร และความแตกต่างระหว่าง ($Mo.-Md. \leq 1$) ทุกข้อตัวแปรการยืนยันองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มีผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความ

คิดเห็นว่า องค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี มีความถูกต้อง ครบคลุมเชิงทฤษฎี มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารหรือผู้นำทุกองค์กรควรพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาอบรม เพื่อให้รู้และเข้าใจทฤษฎีบาร์มี จนสามารถนำองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มี ไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร และการสร้างบารมีให้เกิดขึ้นกับตนเอง

2. องค์ประกอบทฤษฎีบาร์มีที่ผู้วิจัยค้นพบในการวิจัยนี้อาจนำไปเป็นแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพื่อเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นตามตัวแปรของแต่ละองค์ประกอบได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับดัชนีการสร้างบารมีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมผู้บริหารตามแนวทางองค์ประกอบทฤษฎีบาร์มีที่มีต่อบุคคลอื่นๆ นอกจากครู เช่น นักเรียน นักการภารโรง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2550). **พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน ตอนว่าด้วยพระสูตร**. พิมพ์เผยแพร่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ปรีชา ทศน์ละไม. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระครูปลัดสมชาย จิตตคุตโต. (2553). **การบำเพ็ญสังฆารามิของวิธรรมบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธีระ ขนธิโร. (2556). **การศึกษาขันติบารมีของพระโพธิสัตว์ที่ปรากฏในชาดก**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพลิน องค์สุพรรณ. (2552). **การศึกษาวิเคราะห์การสร้างบารมีของพระนางพิมพาที่ปรากฏในชาดก**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2524). **ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2554). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- Bass, B. M. (1999). **Leadership and performance beyond expectations**. New York: Free Press.
- Barua, D.L. (1979). ed., **Paramatthadipani: Cariyapitakatthakatha**. London: Rout ledge & Kegan Paul.
- Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan. (1997). "Determining Sampling Size for Research ActivitiesW" **Journal for Education and Psychological Measurement** No. 3, November.